

NBR-004-014214 To 014224 Seat No. _____

B. Ed. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / **May** - **2017**

CONTENT: 01 TO 11

(New Course)

SSC-01: GUJARATI CONTENT

SSC-02: HINDI CONTENT

SSC-03: SANSKRIT CONTENT

SSC-04: ENGLISH CONTENT

SSC-05: MATHEMATICS CONTENT

SSC-06: SCIENCE CONTENT

SSC-07: HISTORY CONTENT

SSC-08: GEOGRAPHY CONTENT

SSC-09: ELEMENTS OF ACCOUNTANCY CONTENT

SSC-10: ECONOMICS CONTENT

SSC-11: BUSINESS MANAGEMENT & ADMINISTRATION CONTENT

Faculty Code: 004

Subject Code: 014214 To 014224

Time: Hours] [Total Marks: 35]

SSC-01: GUJARATI CONTENT

1	નીચેના	પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો ઃ	8
	(1.1)	દુહામાં વિપત પડે ત્યારે શું કરવા કહ્યું છે ? શા માટે ?	
	(1.2)	સંસ્કારની શ્રીમંતાઈ અને સાકરનો શોધનારોના લેખક કોણ છે ?	
	(1.3)	તાંબાના પતરામાં જગડુશાએ શું લખાવ્યું હતું ?	
	(1.4)	સાંઢ નાથ્યો પાઠમાં કોણ સાહસપૂર્વક સાંઢને નાથે છે ? તે પાત્રની કોઈ ઉ વિશેષતા લખો.	મે
2	નીચેના :	પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો ઃ 1	2
	(2.1)	દ્વિરુક્ત શબ્દોની સંકલ્પના લખી સંયોજક વગરના ને સંયોજકવાળા ત્રણ ત્રણ દ્વિરુક્ત શબ્દોનાં ઉદાહરણ લખો.	
	(2.2)	મકરંદ દવે કેવા મારગ પર ચાલવા કહે છે ? શા માટે ?	
	(2.3)	મધ્યમપદલોપી સમાસ અને દ્વિગુ સમાસ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.	
	(2.4)	એક મુલાકાત ગદ્યમાં ક્યાંની મુલાકાતનું આયોજન હતું ? ત્યાંની શી શી વિશેષતાઓ ધ્યાનાકર્ષક હતી ?	
	(2.5)	સુદામાના આગમનની જાણ થયે ભાવવિભોર થતા શ્રી કૃષ્ણ વિશે નોંધ લખો.	
3	નીચેના :	પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર લખો : 1	. 5
	(3.1)	બહેનનો પત્ર પાઠમાં લેખકે દર્શાવેલ માતૃભાષાનું મહત્ત્વ સવિગત વર્શવો.	
	(3.2)	વિશેષણની વ્યાખ્યા લખો. ગુણવાચક અને સંખ્યાવાચક વિશેષણ ઉદાહરણ સાથે વર્ણવો.	Ļ

(3.5) તને ઓળખું છું, મા કાવ્યમાં વ્યક્ત થયેલ માતૃમહિમા વર્ણવો.

(3.3) વેશુ અને જુમાની મિત્રતા અજોડ છે, બન્ને મિત્રતા નિભાવે છે. - આ

વિધાન પાઠ આધારે કારણસહ સમજાવો.

(3.4) શરૂઆત કરીએ ગઝલનો ભાવાર્થ સ્પષ્ટ કરો.

SSC-02: HINDI CONTENT

सूचना	:	(1)	मुख्य तीन प्रश्न हैं ।			
		(2)	सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।			
		(3)	विकल्प आंतरिक है।			
		(4)	दांयी ओर के अंक प्रश्न के गुण	दर्शाते	हैं ।	
1	निम्नि	नरिवन	प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में दीजिए :			8
•		_	जोड़ मिलाइए :			Ū
	(1)	019(1	(अ – कृति)	(आ -	- कृति प्रकार)	
		(1)	सवाल बालमन के जवाब		कहानी	
		(1)	डॉ. कलाम के	(47)	करता ।।	
		(2)	भरत	(ख)	साक्षात्कार	
		(3)	ईदगाह	(ग)	वाद–विवाद	
		(4)	सोच अपनी-अपनी	(ঘ)	एकांकी	
	(2)	भारत	की मूलनिवासी दो अंतरिक्ष महिल	ा यात्रि	ग्यों के नाम लिखिए ।	
	(3)	ऋषिय	ों ने बालक का नाम सर्वदमन क्ये	ों रखा	?	
	(4)	'माँ व	व्ह एक कहानी' काव्य में कहानी	क्रहने व	वाले और सुनने वाले का नाम	
		बताइग	र् ।			
2	निम्नि	नरिवन	प्रश्नों में से किन्हीं चार के उत्तर	दीनिए		12
_	(1)		समूह के लिए एक शब्द दीजिए :	411915	•	12
	(1)	(1)	इद की नमाज पढ़ने की जगह			
		(2)	दिन में दिखाई देनेवाला स्वप्न			
		(3)	नाव चलाने वाली लक्षडी			
		(4)	विश्व विद्यालयों में प्रमाणपत्र देने	का उ	त्सव	
		(5)	सिखों का धार्मिक स्थल			
		(6)	चंद्र के प्रभाव के कारण समुद्र मे	[:] पानी	का बढ़ना व घटना	
			9			

	(2)	(क) 'चौ' उपसर्ग के तीन शब्द लिखिए ।
		(ख) 'इक' प्रत्यय के तीन शब्द लिखिए ।
	(3)	निम्न शब्दों के विशेषण बताइए और वाक्य में प्रयोग कीजिए :
		(1) अमीरी
		(2) वीरता
		(3) बुराई
	(4)	कोष्ठक में दिए गए सर्वनाम शब्दों के उचित रूप से रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए :
		(1) यह गंदगी लोगों ने की । (कौन)
		(2) तीन घंटे नहीं चला जाएगा । (मैं)
		(3) जो बालक यहाँ आया था, मैं नहीं जानता । (वह)
	(5)	'मत बाँटो इन्सान को' काव्य हमें क्या संदेश देता है ?
3	निम्न	लेखित प्रश्नों में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर विस्तार से लिखिए:
	(1)	डायरी लेखन की विशेषताएँ और लाभ बताकर दो उदाहरण दीजिए ।
	(2)	अपने 'कच्छ प्रवास' का वर्णन करता हुआ एक पत्र अपने मित्र को लिखिए ।
	(3)	टिप्पणी लिखिए :
		(1) कर्मयोगी लालबहादुर शास्त्री
		(2) डॉ. अब्दुल कलाम
	(4)	निम्न कृति का केन्द्रिय भाव अपने शब्दों में लिखिए :
		(1) हार की जीत
		(2) उठो धरा के अमर सपूतों
	(5)	संक्षिप्त में पात्र परिचय दीजिए :
		(1) भरत
		(2) ममता
		(3) हामिद
		(4) बाबा भारती
		(5) अमीना

SSC-03: SANSKRIT CONTENT

યૂચના	1:	(1) પ્રશ્ન-1 ફરજિયાત છે.	
		(2) પ્રશ્ન-2 તથા પ્રશ્ન-3ના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો.	
1	નીચેન	ા પ્રત્યેક પ્રશ્નના ટૂંકમાં જવાબ લખો ઃ	8
	(1)	माता मशकाय किं कथयति ?	
	(2)	पक्षीउद्याने किं किम् अस्ति ?	
	(3)	रमेशः कति नारङ्गाफलानि क्रिणाति ?	
	(4)	कन्या किम् वरयते ?	
2	નીચેન	ા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચાર ના જવાબ લખો ઃ	12
	(1)	શ્લોક પૂર્તિ કરો – भोजनान्ते च दुर्लभम् ॥	
	(2)	અર્થ વિસ્તાર કરો :	
		न कश्चित् कस्यचिन्मित्रं न कश्चित् कस्यचिद् रिपुः ।	
		व्यवहारेण जायन्ते मित्राणि रिपवस्तथा ॥	
	(3)	કોઈપણ ત્રણ અવ્યયનો સંસ્કૃતમાં પ્રયોગ કરો.	
	(4)	શબ્દાર્થ લખો – नयामि, वारिवाहा, प्रसन्नाः ।	
	(5)	તમારી દીનચર્યા દર્શાવતા ત્રણ સંસ્કૃત વાક્યો લખો.	

3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ **ત્રણ**ના વિસ્તૃત ઉત્તર લખો ઃ

15

- (1) સંસ્કૃતમાં પાંચ પ્રશ્નાર્થ વાક્ય બનાવો.
- (2) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો :
 - कः दशमो ग्रहः ?
 - एकः चक्षुः कः अस्ति ?
 - जीवने कस्य महत्वम् अस्ति ?
 - शीला कुत्र गच्छति ?
 - चाणक्य कम्बलान् कुत्र नयति ?
- (3) સંસ્કૃત શબ્દમાં લખો 17, 35, 64, 87, 99.
- (4) ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો :

एकः बालकः आसीत् । तस्य नाम एकलव्यः आसीत् । सः धनुर्विद्यां पिठतुम् इच्छिति स्म । एकदा सः द्रोणाचार्यस्य समीपं अगच्छत् अवदत् च । ''गुरुदेव, अहम् अपि धनुर्धरः भिवतुम् इच्छिमि । कृपया मां स्वीकुरु ।' आचार्यः प्रत्यवदत्, ''अहं कौरवान् पाण्डवान् च पाठयामि । अहं भवतः शिष्यरुपेण स्वीकारं कर्तु न शक्नोमि ।'' परंतु आचार्य प्रति तस्य श्रद्धा शिथिला न अभवत् ।

(5) 'लिखु' ધાતુના વર્તમાનકાળ પરસ્મૈપદી તથા આત્મનેપદી રૂપો લખો.

SSC-04: ENGLISH CONTENT

1	Answer	the following questions briefly:	8
	(1.1)	Write a few lines on Sunita Williams.	
	(1.2)	Write whether true or false :	
		(1) The sadhu had many followers.	
		(2) The king wanted to meet the Sadhu.	
		(3) Tenali Raman had no respect for the fake Sadhu.	
		(4) The Sadhu was really a holy man.	
	(1.3)	Given 5-6 sentences about Burj Khalifa.	
	(1.4)	Select correct option and answer.	
		(1) Assam has a lot of trees because it has	
		() a lot of rain and many animals.	
		() a lot of elephant and small state.	
		() a lot of rain and fertile soil.	
		(2) The cry of elephant its called	
		() bow bow	
		() trumpet	
		() trempate	
2	Answer	any four from the following questions:	2
	(2.1)	How did Raman proved that Sadhu was false ?	

	(2.2)	Describe the following invitation into 6-8 sentences.		
	(2.3)	Write about 6-8 sentences on banana tree.		
	(2.4)	Write a short introduction of elephant as given in the text-book.		
	(2.5)	Answer the following questions briefly:		
		(1) What was the announcement at Radio Bhindi?		
		(2) Why did Dhanush wanted to open account at the bank?		
		(3) Why could Munabhai not donate his blood ?		
3	Answer	any three from the following questions in detail:		
	(3.1)	Write an essay on 'Solar Energy : A great resource of energy'		
	(3.2)	Describe the science exhibition of Kartik's School in detail. What lesson has Babool tree learnt and how?		
	(3.3)			
	(3.4)	Write a letter to your friend telling about your visit to a trade-fair.		
	(3.5)	Fill in the blanks:		
		(1) Is it a new house an old house ? (and, but, or, so)		
		(2) He complains headache. (of, off, in, about)		
		(3) I exercise daily. (take, took, taken)		
		(4) Instead of buying a new pair of shoes, I had my old ones (repair, repaired)		
		(5) I help you ? (may, could, ought, must)		

SSC-05: MATHEMATICS CONTENT

1 નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

8

- (1) 42,875નું અનુમાનની રીતે ઘનમૂળ શોધો.
- (2) કિંમત શોધો : $\left(\frac{49}{16}\right)^{\frac{1}{2}} \times \left(\frac{4^2}{7^2}\right) \times 4\frac{1}{2}$.
- (3) ખાતાઓના પ્રકારો જણાવી બાંધી મુદતનું ખાતું કોને કહેવાય તે નોંધો.
- (4) મેનુબાર અને સ્ટાન્ડર્ડ ટુલબાર એટલે શું ?
- 2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

12

- (1) $\square PQRS$ માં $\angle P$ કાટખૂશો છે. $m\angle Q=m\angle R$ છે અને $M\angle S=80^{\rm o}$ છે. તો $m\angle Q$ અને $m\angle R$ શોધો.
- (2) વિસ્તરણ સૂત્રનો ઉપયોગ કરી કિંમત મેળવો : 43×42 .
- (3) અવયવ પાડો : $y^4 + 3y^2 + 4$.
- (4) $A = \{x \mid x \text{ એ 5થી નાની પ્રાકૃતિક સંખ્યા }\}$

 $B = \{x \mid 3 < x < 7, \ x \in N\}$ આપેલા ગણના યોગગણ તથા છેદગણ શોધો. અને વેન આકૃતિ દોરો.

(5) રાહુલે એક આંગડિયા પેઢી પાસેથી નવી દુકાન શરૂ કરવા માટે 2,00,000 રૂપિયા 8 ટકાના દરે ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજે લીધા. બે વર્ષના અંતે તેમણે કુલ કેટલા રૂપિયા ચૂકવવા પડશે ?

- (1) પરિકર અને માપપદ્દીની મદદથી 112.5° માપનો ખૂણો રચો.
- (2) $\Box PQRS$ ના ખૂણા P કરતાં ખૂણા Qનું માપ $10^{\rm o}$ ઓછું છે. ખૂણા Rનું માપ $20^{\rm o}$ ઓછું છે અને ખૂણા Sનું માપ $30^{\rm o}$ ઓછું છે. તો દરેક ખૂણાનાં માપ શોધો.
- (3) 15 સેમી ઊંચાઈના અને 4 સેમી વ્યાસના 50 નળાકાર ડબા તૈયાર કરવા કેટલા ચો.સેમી. પતરું જોઈએ ? જો 100 ચો.સેમી. પતરાની કિંમત રૂપિયા 20 હોય તો કેટલો ખર્ચ થાય ? $(\pi = 3.14)$
- (4) 640 ચો. ફૂટ દીવાલને રંગકામ કરતા જયેશને 16 કલાક અને હિરેનને 20 કલાક લાગે છે. બંને સાથે મળી રંગવાનું કાર્ય કરી રૂ. 5760 મજૂરી મેળવે છે, તો બંનેને કેટલી કેટલી મજૂરી મળી હશે ?
- (5) એક અપૂર્શાંકનો અંશ તેના છેદના 3 ગણા કરતાં 2 ઓછો છે. જો તેના અંશમાં 8 ઉમેરવામાં આવે અને છેદમાં 6 ઉમેરવામાં આવે, તો તે $\frac{5}{3}$ થાય છે. તો તે અપૂર્શાંક શોધો.

1 Answer the following question in very short:

8

- (1) Find cube root of the 42,875 by estimation method.
- (2) Evaluate : $\left(\frac{49}{16}\right)^{\frac{1}{2}} \times \left(\frac{4^2}{7^2}\right) \times 4\frac{1}{2}$.
- (3) Write the types of account and what is the meaning of fixed deposit account?
- (4) What is meaning of Menubar and Standard toolbar?
- 2 Answer any four of the following questions:

12

- (1) $\angle P$ is a right angle in $\square PQRS$. If $m\angle Q = m\angle R$ and $m\angle S = 80^\circ$ then find $m\angle Q$ and $m\angle R$.
- (2) Find the value using expansion formula : 43×42 .
- (3) Factorize: $y^4 + 3y^2 + 4$.
- (4) Find union and intersection of the given sets and also show tham by Venn diagram;

 $A = \{x \mid x \text{ is a natural number smaller than 5}\}$

$$B = \{ x \mid 3 < x < 7, \ x \in N \}$$

- (5) Rahul took Rs. 2,00,000 at 8% rate at compound interest from a "Angadia Pedhi" to start a new shop. At the end of 2 years how much will he have to pay ?
- 3 Answer any three of the following questions:

- (1) With the help of compass and scale construct the angle with measure 112.5°.
- (2) In $\square PQRS$, $m\angle Q$ is 10° less, $m\angle R$ is 20° less and $m\angle S$ is 30° less than $m\angle P$, then find measure of each angle.
- (3) How much sheet is required to prepare 50 open cylinders of height 15 cm and diameter 4 cm? What will be the total cost at the rate Rs. 20 for 100 sq.cm. sheet ? $(\pi = 3.14)$
- (4) Jayesh takes 16 hours and Hiren takes 20 hours to colour a 640 square feet wall. If both do this work together they get Rs. 5760 as remuneration. How much will each get ?
- (5) The numerator of a rational number is 2 less than 3 times of its denominator. If 8 is added to its numerator and 6 is added to its
 - denominator then new fraction will be $\frac{5}{3}$. Find that fraction.

SSC-06: SCIENCE CONTENT

(1) તમામ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. સૂચના : (2) વિકલ્પો આંતરિક આપેલા છે. (3) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક કુલ ગુણ દર્શાવે છે. નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : 8 1 પૂર્શ નામ આપો : TMV, PVC, CNG, CHC (1.1)(1.2)ઑક્સિડેશન પ્રક્રિયા એટલે શું ? એક ઉદાહરણ આપો. (1.3) પ્રદૂષકો એટલે શું ? તેના પ્રકાર જણાવી એક એક ઉદાહરણ આપો. (1.4) વ્યાખ્યા આપો : (1) મુખ્ય અક્ષ (2) કેન્દ્ર લંબાઈ. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (પાંચમાંથી ચાર) 2 12 (2.1)પેટ્રોલિયમના વિભાગીય નિસ્યંદનથી પ્રાપ્ત થતા ઘટકો તેના તાપમાન સાથે લખો. (2.2)પરમાણુ રચનાની આકૃતિ જરૂરી કક્ષા અને ઈલેક્ટ્રોનની સંખ્યા સાથે દોરો. (2.3) તફાવત આપો : (1) શુષ્કોદભિદ વનસ્પતિ - જલોદભિદ વનસ્પતિ (2) ધાતુ - અધાતુ. (2.4) સૌર ઉપકરણોના ઉપયોગથી શા ફાયદા થાય છે ? લખો. (2.5) કારણ આપો : ''વિષાશુને સજીવ અને નિર્જીવને જોડતી કડી કહે છે."

13

[Contd...

NBR-004-014214 To 014224]

- 3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો : (પાંચમાંથી ત્રણ) 15
 - (3.1) ઑક્સિજન વાયુ બનાવવાનો પ્રયોગ આકૃતિ દોરી વર્ણવો. જરૂરી રાસાયણિક સમીકરણ લખો.
 - (3.2) ટાઈફોઈડ અને ક્ષય કયા સૂક્ષ્મજીવથી થાય છે ? તે બંને રોગનાં લક્ષણો અને સાવચેતી વિશે જણાવો.
 - (3.3) પ્રકાશનું વક્રીભવન એટલે શું ? પ્રકાશના વક્રીભવનની ઘટના બે ઉદાહરણ સાથે જરૂરી આકૃતિ દોરી સમજાવો.
 - (3.4) માનવશરીરના ઉત્સર્જનતંત્રના મુખ્ય ભાગોની યાદી આપો. દરેક ભાગનું કાર્ય વર્ણવો.
 - (3.5) લાક્ષણિક પુષ્પની નામનિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરી પ્રત્યેક ભાગોનાં ટૂંકમાં કાર્ય લખો.

Instructions: (1) All questions are compulsory.

- (2) Choices are given internally.
- (3) Right side number of the question is indicating total marks.
- 1 Answer the following questions in very short:

- (1.1) Give full name of : TMV, PVC, CNG, CHC
- (1.2) What is oxidation process? Give its one example.
- (1.3) What is pollutants? Give its type and give one example of each types.
- (1.4) Give definition of:
 - (1) Principal axis
 - (2) Focal length

- 2 Give the answer any four of the following questions: (04 out of 05) 12
 - (2.1) Give the list of parameters got by fractional distillation of Petroleum with its temperature.
 - (2.2) Draw the atomic structure with orbit and electron.
 - (2.3) Give the difference between:
 - (1) Xerophytes Hydrophytes
 - (2) Metal Non metal.
 - (2.4) Write an advantages by uses of solar devices.
 - (2.5) Give season: "Virus called the link between animate and inanimate".
- 3 Answer any three of the following questions: (03 out of 05) 15
 - (3.1) Describe preparation of oxygen gas with proper figure and chemical reaction.
 - (3.2) Which microorganisms are caused for typhoid and T.B. disease? Write characteristics and precautions of both disease.
 - (3.3) What is Refraction of light? Give two phenomenon with proper figure of refraction of light.
 - (3.4) Give the list of Excretory system parts of human body. Give the functions of each part.
 - (3.5) Draw the figure of ideal flower with proper nomenclature. Give functions of each part.

SSC-07: HISTORY CONTENT

- **સૂચના**: (1) પ્રશ્ન-1 ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, પ્રત્યેકના બે ગુણ.
 - (2) પ્રશ્ન-2 માગ્યા મુજબ જવાબ લખો, પ્રત્યેકના ત્રણ ગુણ.
 - (3) પ્રશ્ન-3 સવિસ્તર ઉત્તર લખો, પ્રત્યેકના પાંચ ગુણ.
- 1 નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

- (1.1) સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતીએ લોકોને 'વેદ તરફ પાછા વળો'નો ઉપદેશ આપ્યો ?
- (1.2) આપણા બંધારણની મુખ્ય વિશેષતાઓ કઈ કઈ છે?
- (1.3) ઈ.સ. 1757થી 1856 સુધીના સો વર્ષના અંગ્રેજ શાસન દરમિયાન ભારત દેશ કેવો બન્યો હતો ?
- (1.4) રાષ્ટ્રપ્રમુખ સંસદના અંગ (ભાગ) શાથી ગણાય છે ?
- 2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (પાંચમાંથી ચાર) 12
 - (2.1) યુરોપિયન પ્રજાને નવા જળમાર્ગો શોધવાની જરૂર શાથી પડી ?
 - (2.2) મહારાજા રણજિતસિંહના સમયમાં અંગ્રેજો પંજાબમાં સત્તા સ્થાપવામાં સફળ કેમ ન થયા ?
 - (2.3) મહાગુજરાત ચળવળ શા માટે શરૂ થઈ?
 - (2.4) ભારતની આઝાદી સમયે કઈ સમસ્યાઓ પડકારરૂપ હતી ?
 - (2.5) ભારતમાં 'ખિલાફત આંદોલન' શા માટે શરૂ થયેલું ?

- 3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો : (પાંચમાંથી ત્રણ) 15
 - (3.1) બંધારણના ઘડતરની પ્રક્રિયા વર્ણવો.
 - (3.2) હિંદી રાષ્ટ્રીય મહાસભાની પ્રથમ તબક્કાની કામગીરીનું વર્શન કરો.
 - (3.3) સહાયકારી યોજના અને ખાલસાનીતિની વિશેષતાઓ વિશે ચર્ચા કરો.
 - (3.4) જાહેર હિતની અરજીની વ્યવસ્થાને શા માટે મહત્ત્વપૂર્ણ પગલું ગણવામાં આવે છે ?
 - (3.5) અંગ્રેજ સૈન્યના ભારતીય સિપાઈઓમાં અસંતોષ શાથી હતો ?

- **Instructions:** (1) Q. No. 1 short answer question, each carries two marks.
 - (2) Q. No. 2 as per instruction, each carries three marks.
 - (3) Q. No. 3 answer in detail, each carries five marks.
- 1 Answer the following questions in brief:

- (1.1) Swami Dayanand Saraswati advised the people to "Return to the Vedas'.
- (1.2) Which are the salient features of our Constitution?
- (1.3) What type of country did India become during the hundred years of British rule from 1757 to 1856 A.D. ?
- (1.4) Why is the President called a part of the Parliament?

- 2 Attempt any four questions out of five questions: 12
 - (2.1) Why there was a need to find out sea-route by European people?
 - (2.2) Why were the Britishers not successful in establishing their rule in Punjab during the time of Maharaja Ranjit Singh?
 - (2.3) Why did Maha Gujarat Movement start?
 - (2.4) Which were the problems India had to face as challenges when it became independent?
 - (2.5) Why did the 'Khilafat Movement' start in India?
- 3 Answer in detail any three questions out of five questions: 15
 - (3.1) Describe the process of the formation of Constitution.
 - (3.2) Describe the working of the Indian National Congress in its first phase.
 - (3.3) Discuss about the specialities of Subsidiary Alliance and Annexation Policy.
 - (3.4) Why is the "Application for Public Welfare structure" considered to be an important step?
 - (3.5) Why there was dissatisfaction among the Indian soldiers of British army?

SSC-08: GEOGRAPHY CONTENT

સૂચન	ι:	(1) પ્રશ્નોના ઉત્તર માગ્યા મુજબ લખો.	
		(2) ગુણને ધ્યાનમાં રાખી જવાબો લખો.	
1	નીચેના	પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો ઃ	8
	(1.1)	•	
		સેવાક્ષેત્રમાં કઈ કઈ સેવાઓનો સમાવેશ થાય છે ?	
		'જન્મદર' અને 'મૃત્યુદર' નો અર્થ આપો.	
		ગ્લોબલ વોર્મિંગ એટલે શું ?	
2	નીચેના	પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચારના ઉત્તર આપો :	12
	(2.1)	જવાળામુખી વિસ્ફ્રોટ થવાનાં કારણો જણાવો.	
	(2.2)	તમારા મિત્રનું ગામ પૂરમાં પ્રભાવિત થયું છે. - તમે તેની શી મદદ કરશો ?	
	(2.3)	ભૂમિ પ્રદૂષણ અટકાવવા કયા-કયા ઉપાયો કરવા જોઈએ ?	
	(2.4)	ગ્રીન હાઉસ ઈફ્રેક્ટ- સમજાવો.	
	(2.5)	વૈશ્વિકીકરણની અસરો જણાવો.	
3	નીચેના	પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણના ઉત્તર સવિસ્તર લખો :	15
	(3.1)	પ્રદૂષણ એટલે શું ? - તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.	
	(3.2)	એશિયાખંડનું ભૂપૃષ્ઠ સમજાવો.	
	(3.3)	કુદરતી આપત્તિઓનાં નામ આપી. કોઈ બે આપત્તિઓની ચર્ચા કરો.	
	(3.4)	ભારતનાં પડોશી દેશો સાથે ભારતના સબંધોની ચર્ચા કરો.	
	(3.5)	નીચેના શબ્દો સમજાવો ઃ	
		(1) સ્થળાંતર	
		(2) વસ્તીગીચતા	
		(3) આતંકવાદ	

Instructions: (1) Answer the questions as per required.				
		(2) Write the answer according to the marks.		
1	Answer	the following question in short:	8	
	(1.1)	What is climate?		
	(1.2)	Which services are included in service sector ?		
	(1.3)	Define the Birthrate and Deathrate.		
	(1.4)	What is global warming?		
2	A	and four from the following question	10	
2		any four from the following question:	12	
	(2.1)	Give reasons for volcano eruption.		
	(2.2)	Your friend's village is flood affected How could you help him?)	
	(2.3)	What are the remedies to prevent soil pollution?		
	(2.4)	Explain green house effect.		
	(2.5)	Discuss the effects of Globalization.		
3	Answer	any three from the following question in detail:	15	
	(3.1)	What is pollution? Discuss the types of pollution.		
	(3.2)	Explain the surface of Asia ?		
	(3.3)	Name the natural hazards and discuss any two of them.		
	(3.4)	Discuss India's relations with its neighbouring countries.		
	(3.5)	Explain the following:		
		(1) Migration		
		(2) Density of population		
		(3) Terrorism.		
NBR	-004-0142	214 To 014224] 20 [Co	ntd	

SSC-09: ELEMENTS OF ACCOUNTANCY CONTENT

1 નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

8

- (1.1) ગુપ્ત અનામત એટલે શું ?
- (1.2) લેણી હૂંડી અને દેવી હૂંડીનો અર્થ આપો.
- (1.3) હિસાબી સમીકરણનું સૂત્ર સમજાવો.
- (1.4) પાકા સરવૈયાનો અર્થ જણાવો.
- 2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો. :

12

- (2.1) સુરભિ એન્ડ કંપનીએ રૂ. 57,000ની કિંમતનું યંત્ર ખરીદ્યું. જેને ગોઠવવાનો ખર્ચ રૂ. 3,000 થયો. દર વર્ષે 5% લેખે ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિએ પ્રથમ ત્રણ વર્ષ સુધી ઘસારાની ગણતરી કરો.
- (2.2) હૂંડીનો નમૂનો જણાવો.
- (2.3) બિનવેપારી સંસ્થાનો અર્થ આપી લક્ષણો સમજાવો.
- (2.4) ભાવેશની નીચે આપવામાં આવેલી બાકીઓ પરથી તેના ચોપડામાં તારીખ: 31-03-2015ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું વેપાર ખાતું તૈયાર કરો.

વિગત	ઉધાર	જમા
સ્ટોક (તા. 1-4-2014)	40,000	
ખરીદી	1,64,000	
ખરીદ માલ પરત		10,000
વેચાણ		2,20,000
વેચાણ માલ પરત	20,000	
મજૂરી	10,000	
રેલ્વેનૂર-જકાત	8,000	
આવકમાલ ગાડાભાડું	2,000	

તા. 31-03-2015ના રોજ માલના સ્ટોકની મૂળકિંમત રૂ. 44,000 હતી, જ્યારે તેની બજારકિંમત રૂ. 50,000 હતી.

(2.5) અનામતનો અર્થ આપી મહત્ત્વ જણાવો.

- 3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો : (05 માંથી 03) 15
 - (3.1) દેશીનામા પદ્ધતિનાં લક્ષણો સમજાવો.
 - (3.2) ટૂંકનોંધ લખો :- દ્વિઅસરનો ખ્યાલ.
 - (3.3) શ્રી હરજીતે કાચું સરવૈયું મેળવવા માટે તફાવત રૂ. 1,000 ઉપલક ખાતે ઉધારેલ છે. વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કર્યા બાદ નીચેની ભૂલો શોધવામાં આવી :

તારીખ

- 1. બીનાએ પરત કરેલ માલની રકમ તેના ખાતે રૂ. 3,500 ઉધારેલ છે.
- 2. ખરીદમાલ પરત નોંધનો સરવાળો રૂ. 800 વધુ ગણ્યો છે.
- 3. હરજીતે અંગત તબીબી બિલના ચૂકવેલ રૂ. 600 પરચૂરણ ખર્ચ ખાતે ઉધારેલ છે.
- 4. નીલા પાસેથી મળેલ ભાડું રૂ. 1200, તેના ખાતે તેમજ ભાડા ખાતે એમ બંને ખાતે જમા કરેલ છે.
- 5. સુરેન્દ્રને વેચેલ માલની નોંધ ખરીદનોંધમાં થયેલ હતી, રૂ. 5,000.
- 6. એશાને પરત કરવામાં આવેલી તેની લોનની રકમ રૂ. 6,000 તેના ખાતે ખતવવાની રહી ગઈ હતી.

ઉપરની માહિતી પરથી ભૂલ સુધારણા નોંધ લખી, ઉપલક ખાતું તૈયાર કરો.

(3.4) તફાવત આપો : આવક જાવક ખાતું અને ઉપજ ખર્ચ ખાતું.

(3.5) ભાવનાના તા. 31-3-2015ના રોજના કાચા સરવૈયા પરથી વેપાર ખાતું, નફાનુકસાન ખાતું, પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો :

વિગત	ખા-પા	ઉધારબાકી રૂ.	જમા બાકી રૂ.
મૂડી			1,00,000
ઉપાડ		10,000	
જાહેરાત ખર્ચ		4,000	

હવાલા :-

- (1) અંગત વપરાશ માટે લીધેલ માલ રૂ. 1,000
- (2) ચોરાઈ ગયેલ માલ રૂ. 2,000
- (3) નમૂના તરીકે વહેંચેલ માલ રૂ. 3,000
- (4) આગથી બળી ગયેલ માલ રૂ. 20,000 વીમા કંપનીએ રૂ. 15,000 નો દાવો મંજૂર કર્યો.

ENGLISH VERSION

1 Answer the following question in short:

- (1.1) What is reserve fund?
- (1.2) What is bills receivable and bill payable?
- (1.3) Explain the concept of Accounting Equation.
- (1.4) Write a meaning of Balance Sheet.

- 2 Answer any four questions of the following: (04 out 05)
- 12
- (2.1) Surbhi & Co. purchased a machine at a cost of Rs. 57,000. Installation cost to it was Rs. 3,000. Compute depreciation at 5% under reducing balance method four first three years.
- (2.2) Define specimen of bill of exchange.
- (2.3) Give the meaning of non-trading concern and explain characteristics.
- (2.4) Prepare Trading Account for the year ended on 31-03-2015 from the following balances of Bhaves:

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Stock (Dt. 1-4-2014)	40,000	
Purchase	1,64,000	
Purchase returns		10,000
Sales		2,20,000
Sales returns	20,000	
Wages	10,000	
Railway freight	8,000	
Carriage inward	2,000	

Cost price of closing of gools an on 31-3-2015 was Rs. 44000, whereas its market value is Rs. 50,000.

- (2.5) Give the meaning of Reserve and define (state the) importance.
- 3 Answer any three questions of the following: (03 out 05) 15
 - (3.1) Explain characteristics of Deshi Nama.
 - (3.2) Write short note: Dual Aspect concept.

(3.3) Shri Harjit has tallied his trial balance by debiting a difference of Rs. 1000 to suspense account and there after he has prepared final accounts. After preparation of final accounts the following errors are detected.

Date:

- 1. Goods of Rs. 3500 returned by Beena is posted on debit side of her account.
- 2. Total of purchase return book is overcast by Rs. 800.
- 3. Harjit has paid Rs. 600 for his personal medical bill and the amount is debited to miscellaneous expense account.
- 4. Rs. 1200 received from Neala for rent is posted to the credit of her account as well as to rent account.
- 5. Goods of Rs. 5000 sold to Surendra is recorded in purchase book.
- 6. Rs. 6000 paid to Esha for repayment of loan is not posted to her account.

From the above information pass rectification entries and prepare Suspence Account.

- (3.4) Give differences: Receipt Payment Account and Income Expenditure Account.
- (3.5) Prepare Trading Account, Profit-Loss Account and Balance Sheet from the trail balance of Bhavna as on 31-3-2015:

Particulars	L.F.	Debit Rs.	Credit Rs.
Capital			1,00,000
Drawings		10,000	
Advertisement I	Expenses	4,000	

Adjustments:

- (1) Goods of Rs. 1000 withdrawn for personal use.
- (2) Goods of Rs. 2000 lost due to theft.
- (3) Goods of Rs. 3000 distributed as sample.
- (4) Goods of Rs. 20,000 burnt by fire and insurance company accepted a claim of Rs. 15,000.

SSC-10: ECONOMICS CONTENT

- **સૂચના** : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 - (2) વિકલ્પો આંતરિક છે.
- 1 નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

8

- (1) જન્મદરનો ખ્યાલ આપો.
- (2) મૂડી વિનિવેશ એટલે શું ?
- (3) મિશ્ર અર્થતંત્ર એટલે શું ?
- (4) આંતરમાળખું એટલે શું ?
- 2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

- (1) વસ્તી નિયંત્રણમાં શિક્ષણની ભૂમિકા સમજાવો.
- (2) આયોજનની વ્યૂહરચનાનો અર્થ સમજાવો.
- (3) માનવવિકાસના ઘટકોનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (4) તુલનાત્મક અભ્યાસ એટલે શું ? તેના પ્રકારો ઉદાહરણ આપીને સમજાવો.
- (5) ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખાનગીક્ષેત્ર અને જાહેરક્ષેત્ર અલગ મહત્ત્વ ધરાવે છે. સમજાવો.
- 3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત ઉત્તર આપો : (5 માંથી 3) 15
 - (1) આર્થિક વિકાસ અને વસ્તીવૃદ્ધિ વચ્ચેના સંબંધ અંગે સવિસ્તર નોંધ લખો.
 - (2) ભારતીય અર્થતંત્ર પર પડેલી અસરોના સંદર્ભમાં આર્થિક સુધારાઓનું મૂલ્યાંકન કરો.
 - (3) આયોજનની સિદ્ધિઓ અને મર્યાદાઓ પર નોંધ લખો.
 - (4) ભારતમાં આરોગ્ય સેવાઓનું મહત્ત્વ સમજાવી તેના વિકાસને સમજાવો.
 - (5) આર્થિક વિકાસના ત્રણ નિર્દેશકો સમજાવો.

Instructions: (1) All questions are compulsory.

		(2) Options are internal.	
1	Ans	wer the following questions in brief:	}
	(1)	Give concept of Birth-rate.	
	(2)	What is a Disinvestment ?	
	(3)	What is Mixed economy ?	
	(4)	What is Infrastructure ?	
2	Ans	wer any four of the following questions:	<u> </u>
	(1)	Explain the role of education in population control.	
	(2)	Explain the meaning of strategy.	
	(3)	Explain the concept of features of human development.	
	(4)	What do you mean by a comparative sudy ? Explain its types giving appropriate examples.	
	(5)	Explain: The private as well as the public sectors have different importance in the Indian economy.	
3	Ansv	wer any three of the following questions:	5
	(1)	Explain in detail the relation between economic development and population growth.	
	(2)	Evaluate the economic reforms with reference to its effect on the Indian economy.	
	(3)	Write a note on the achievements and limitations of planning.	
	(4)	Explain the importance and development of health services in India.	

(5) Explain the three indicators of Economic development.

SSC-11: BUSINESS MANAGEMENT & **ADMINISTRATION CONTENT**

1	નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :			
	(1.1)	IIM નું પુરું નામ જણાવો.		
	(1.2)	કર્મચારી વ્યવસ્થાના વિભાગને કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?		
	(1.3)	ફ્રેડરિકની વૈજ્ઞાનિક સંચાલનની વ્યાખ્યા જણાવો.		
	(1.4)	કેન્દ્રીકરણની વ્યાખ્યા આપો.		
	0.2			
2	નાચના પ્ર	ાશ્રોમાંથી કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (05 માંથી 04)	12	
	(2.1)	સંચાલન કળા અને વિજ્ઞાન તરીકે સમજાવો.		
	(2.2)	અંદાજપત્રના લાભાલાભ જણાવો.		
	(2.3)	રૈખિક અને કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્ર વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.		
	(2.4)	સત્તા સોંપણીનું મહત્ત્વ સમજાવો.		
	(2.5)	સંચાલનની સફળતા કે નિષ્ફળતાનો આધાર અન્ય પરિબળોની સરખામણીએ તેના વ્યવસ્થાતંત્ર પર ભાર વધુ છે સમજાવો.		
2	02 •		15	
3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના વિસ્તૃત જવાબ આપો : (05 માંથી 03)				
	(3.1)	POSDCORB નું સૂત્ર સમજાવો.		
	(3.2)	સંચાલનની સપાટીઓ સમજાવો.		
	(3.3)	હેનરી ફેયોલના કોઈ પણ પાંચ સિદ્ધાંત સમજાવો.		
	(3.4)	તાલીમનો અર્થ આપી તેનું મહત્ત્વ તેમજ લાભ સમજાવો.		
	(3.5)	સંચાલનની પ્રક્રિયા સમજાવો.		

1	Answer	the following questions in short:	8	
	(1.1) Explain the full form of IIM.			
	(1.2)	How is employer management section is recognised ?		
	(1.3)	Explain Frederick Definition of Scientific management.		
	(1.4)	Give the definition of Centralisation.		
2	Answer	any four questions from the following: (04 out 05)	12	
	(2.1)	Explain management as an art and science.		
	(2.2)	Describe the benefits and limitations of planning.		
	(2.3) Distinguish between Line organisation and Functional organisation.			
	(2.4)	Explain the importance of Delegation of Authority.		
	(2.5)	Explain "compared to other factors, the success or otherwise of management depends more on organisation".		
3	Answer	any three of the following: (03 out 05)	15	
	(3.1)	Explain: POSDCORB.		
	(3.2)	Explain: Level of management.		
	(3.3)	Explain any five principles of Henry Fayol.		
	(3.4)	Give the meaning of training and state its importance and merits.		
	(3.5)	Explain the process of Management.		

Blankrage

Blankrade